

ادبیات کمرونیستیکورسی

هفته‌لق سیاسی ، ادبی ، علمی غزته‌در

جلد : ۵

سنه : ۳ ۱۸ صفر ۱۳۳۷ جمعه ایرتسی ۲۳ تشرین ثانی ۱۹۱۸ نومرو — ۹۵

رهبر مؤرخین

مکمل ومنتظم تاریخ عثمانی ناصل یازیلر ؟

[۹۴ نومرولو نسخه‌مزدن مابعد]

« عاشق پاشا زاده » هیچ‌ده فنا مؤرخ دکادر . دولت علیه‌ده ایلاک مؤرخ اولدیفندین بزجه دخی پک معتبردره . لسانی آچقندر . غایت صاف و حسن نیتله یازدیفنی مان هر سطریندن اکلاشیلیمقددره . مداهنه‌سی دخی یوقدره . بعض خصوصک تنقیددن و کندی عصرنده کوردیکی و بیلدیکی فنالی سویلیکدن چکنمه‌یور . یازیور . ایلروده وقایع عثمانیه‌ک توضیحاتنه کیریشدیکمز زمان تاریخ مذکور بزم ایچون کوزل بوماخذ اوله‌جقدر .

کندی حیاته قدر وقایع عثمانیه‌بی ضبط ایدن ایکنجی تاریخ صاحبی نشری افندی مرحومدر . بوذات دخی سلطان فاتح و بایزید ثانی معاصرلرنددر . تاریخ مذکور شمعی به قدر طبع ایله‌دیکندن نسخه‌لری آزدر . فکرمنجه بواثر حقیقه بویوک برقیمتی حازدره . چونکه نشری فاتحک صوگ‌دورینی و بایزیدک دور سلطنتنده کذران اولان وقایعنی صرف کندی مشاهداتی اوزرنه یازیور . دولت عثمانیه‌ک مبادی . ظهورندن کندی عصرینه قدر جریان ایدن و باشقه تاریخلرده بولونمیان و بولوندیفنی حالده بیله تحریف ایدلیدی محقق اولان بعض وقایعه دائر بزجه قیمتی اخباراتده بولونیور . یوقاروده بر یرده سویله‌دیکنز شهزاده دوزمه مصطفی مسئله‌سی بوقبیلنددر . نشری دیگر خصوصده دخی

منصف بر مؤرخدر . کندیسك سرايه وسراي اركانه يقيندن انتسابي اولمديقندن تاريخنده مبالغهلي ومعاسز مدحيهله اصلا تصادف ايلماز . اثرنده وقايع عموميه حال طبيعيسنده جريان ايدر . لساني دخي ساده در . پارلاق جهلر شعرلر يوقدر . ممكن اولديغي قدر حقيقتي ميدانه قوييق ايچون چاليديني طرز تحرييسندن اكلاشيلمهدر .

نشرينك معاصري فقط اوندن براز صكره « هشت هشت » نامنده كي تاريخي قلمه الان ذات مشهور ادريس بتليسي در . مشاراليه سلطان سليم دورنده كوردستانك دولت هايه به التحاق ايچون بيوك خدمتله بولومشدر . « بتايي » كندی عصرنده بيوك علمادن ايدى . يازديغي تاريخ فارسى جه يازلمشدر . او عصر ك اقتضاسندن اوله زق پارلاق ، برچوق خصوصيه شرق ودها طوعريسي عجم مؤرخاريني قليدا يازلمشدر مدحيهلى چوقدر .

قديم ، فقط ينه اطرزده يازيلان تاريخلرك بريسي ده « تاج التواريخ » نامنده كي اثر در . بوتاريخك مؤلفي مشهور حواجه سهدالدين افندي دركه بو ذات ياوز سلطان سليم تدبيرلنددر . حسن جامك اوللودر . كوچوك ياشد نبري دولت وسرايه انتساب ايدرك دفعا نله مشيخت مقامنى اشغال ايتمشدر . خواجهك تاريخي اك پارلاق تاريخلرمزىن معدوددر . فقط مدحيهلى يك چوقدر . بعض دفعه خواجه افندي پاشاهلرك اغزندن شعرلر بيله اوبدور بيور . قوصوره محاربه صنده كويا سلطان مراد اولك سويلديكي نظم بوقيلده اولديغي شمسوزدر .

اسكي تاريخلرمزك بشنجيسى « كنه الاخبار » طالى افندي مرحومكدر . طالى افندي تاريخي يك كوزل يازلمشدر . خصوصاً بوتاريخه موجود بعض ذوات ترجمه حلازى مهمدر . كنديسى طول مدت دولت خدمتنده بولومشدر . جده واليكنه قدر چيقمشدر . كندی عصرنده موجود صاحب نفوذ وكلايه انتساب ايدرك اولردن خصوصى اتي معلومات جمع ايتش وتاريخنه درج ايتمشدر . كندی عصرنده ونوعه كان بعض احوال غير مطلوبه دن ، سوز سويلمكدن چكنمه يور تقييد ايد بيور .

دور اتروحاتك هابترينده بوتاريخنردن بشقه ديكر مهم تاريخلر دخي وار ايسده مثلاً « پچوى » « سلايكي » وسائر تاريخلرك بونلرك هيچ برى يوقاروده كي بش تاريخه قياس اولنه ماز ، چونكه اونلر آما تاريخلر هه اولنه بياير . بريكيار ايسه كندی درلردن وياخرد كندی درلر به يقين اولان دورلردن خبر ورييورلر .

هجرتك بيك سنه سندن صكره برده يكي طرز وشكاه قلمه الان تاريخلر ميدانه كلشدر . بونلردن اك ابولرى شمس مشهور نعما تاريخدر . تاريخ مذ كووك مؤلفي نعما مرحوم درك عليه السلام وقايع تاريخيه سنى هجرتك بيك سنه سندن صكره ضبط ايد بيور . تاريخنده مقيد بوانان التمس التي سنه لك وقايعي كنديسى بالذات كورماش فقط غايت موثوق وثائقه استناداً يازمشدر . خصوصاً بودوره يقين ياشمشدر . (اولن ايكنجى عصر ك مباديسنده) نعما تاريخي حقنده فضله رشى سويلك لزوم سوزدر . چونكه مشهوردر . كاب جايك تاريخي دخي خاطري صابيلر اثرلرددر . كرك بوذاتك وكر كسه قوچي بكك لايحلى دخي او عصر ك بزه براقديغي قيمتلى اثرلرددر .

نعما تاريخيند صكره قلمه الان تاريخلر كانه ، بونلر اصلاً تاريخ اولمايوب يعنى مؤرخك فكري محصول اولمايوب حكومت طرفندن ضبطى الزم كوريلان وقايع متنوعه ك قينندن هبارتدر . بونلر وقعه

نویسنده که شهرت قزاقان را در . واقعاً انجمن کرده وضع اولیاد مقصدی مطلوبه موافق اجرا ایندلی یوق
دکدر . فقط تاریخ نقطه نظریندی بولر دور فتوحات مؤرخلرندن بک دون اولدینی محققدر . بزده
بیانک یوز سنه دینسکره تحریر ایدیان وقعه نویسلری اوقور ایکن دوات علیه نیک بوزمانده دوچار اولدینی
احوالدن رفکر ایدنک ممکن دکدر . برکت ویرسون که اودورلر ایچون اوروپا تاریخلری نزه سرعته
معاونتده بولویبورلر . قارلوفجه معاشده سنه دینسکره دوات علیه نیک اوروپا ایله اولان مناسبتی زیاده شمش
وممالک محروسهده وقعه کان هر وقعه اوروپا معایر حاکمده بالان یا کاش قید ایدلر قورنیه مامشدر .
بوندنطولایی وقعه نویسلر مزده تصریحاً ویاخود قبالی چکن هر دقیقه حاکم معلومانی اوردلرده بولقی
ممکن در . وقعه نویسلک مأموریتی بزده اکر موجود ایسهده اسکی اهمیتنی غائب ایشدر . بوکاده
سبب سلطان محمد ثانی زمانده وقعه کان انقلابی که بزشمده بوانقلاب و بوانقلاب تاریخ
ومورخار منک احوالرینه نه کی تأثیر اجرا ایدیکندن بحث ایدم جکن .

وقعه خیریه نیک ممالک محروسه نیک احوال عمومیه سنه نیک بیوک تأثیر اجرا ایدیکنی معلومدر .
اوتاریخنک اعتباراً اداره دولته اهالمرک صورت معیشتده ، حتی ملبوساتده بیله بیوک تبدلات
وانقلاب وجوده کلندر . حکومت عثمانیه بوندنسکره نظامات عسکریه قباله ، اداره بی انتظامه
قومنه ، بونک ایچون دخی وسائط مفیده حاضر لامفله مشغول اولدی . تعلم وتعلیمات ایچون اوروپاده
صرعی اولان تعلیم ونظام عسکری قانونلری لسانزه ترجمه ایتک لازم کاسی . بوانشاده دیگر مفیده
کتابلر دخی ترجمه ایدلر . بولانی ، یواش یواش طبه ، هندسه ، جغرافیه و تاریخ حاکم کتابلر
نشر ایدلری . برطرفدن غزله میدان حقیقی .

سلطان عبدالحمید زمانده ایشلر اولکی اداره نسبه اولدنجیه ایلویه کیتدی . دور مذکورده
اوروپا لسانرینه ، اوروپا رفیانه ، اوروپا ادبیاتنه واقف ذوات وار ایدی ، بونلرک مقداری آز ایدی .
فقط موجود ایدی . انجمنده اوروپایی تقلیداً یکی براسلوب و ترتیب اوزرینه اکرلر نشر ایتده هر سنه
دوشنلر دخی یوق دکدر . بوسورده برقاچ اکرلر وجوده کاسی که بونلرک بچنده اک مهمی بون تاریخ نقطه
نظرندن اک اهمیتلی شهرت وجودت پاشانک تاریخیندر .

فی الحقیقه مرحوم جودت پاشانک تاریخنی بوسو قرق الی سنه ظرفنده یازیلان تاریخلرک اک
مهمی در . تاریخ مذکور ، اوروپاده یازیلان تاریخلرک اصولنه تطبیفاً یازلشدر . بون تاریخنده کی وقایع
یا لکن بزده کی وثائقه دکل ، اوروپا تاریخلرک متنوع وقایع حقیقه ویردکاری معلومانه دخی استناد
ایتدیرلشدر . جودت پاشا وقعه خیریه دن اول دولت علیه نیک دوچار اولدینی حواله مؤلفه بی غایت
کوزل تصویر و تریبر ایتشدر . هجرت بیستم سنه سندن عسکره دوات علیه نیک کوندن کونه دوشدیکنی
مادی ومعنوی انحطاطی نیک کوزل قلمه ایشدر . عثمانیلرک یکی انقلاب وجوده کتوزمک ایچون ابرار
ایتداری غیرتی دور سلطان عبدالحمید اولدن باشلایه ق یکیچر بلرک نظام علمنده کی سرکشاکری ،
اصلاح ملک ایچون وزرادن بفسیلر نیک مبلا صدر اعظم خلیل حمید پاشانک همتنی ، ده صکره دور
سلطان مسلم ثالثده بوطر بقده ایدیلن غیرتلی ، بی چاره سلطان سلیم اولان حلمنی و عسکره شهادتی
انتاج ایدنی وقایعنی بک مؤثر برسانله تحریر وضبط ایتشدر .

اثر مذکورده سلطان محمد ثانی نیک مادی سلطتی و بودوره حاکم دیگر نیک چوق خصوصیات
حقیقه اولدنجیه معلومات وایضات ویریلوردهده مؤرخ مشارالیه کندی تاریخنی بشقه بر محیطده مثلاً

دور مشروطیت یازمش اواسه ایدی تاریخندن دها زیاده استفاده ایدیه جکی شه سزیدی . چونکه پاشای مرحوم اودوره عائد بیلدیکی برچوق موادی یازمقدمه اختراز ابتدیی روش احوالندن ا کلاشیلقمده در . مثلاً عامدار پاشا وقعه سننده پادشاه زمان اولان ذاتک وضعیتی حفته برقاچ تعریضلر وار ایسه ده حقیقت حالی لایقی وجهله تنویر ایتیه یور . احتیاطی کچیور . تاریخی دنمله مطالعه ایدنلر ایچون بوجهتی کورمه مک ممکن دقدرد .

جودت پاشا تاریخنده وقایعک رسمی جهتی ایسه مطلوبه موافقی تنویر ایدلشدرد . مؤرخ موضوع بحث اولان ادوار مذکوریه عائد بالجمله وثائقی کورمش ، کوزدن کچیرمش ، بزم ایشلرمنه عائد اوروپا اسانلرنده یازمش ازلره دخی کسب وقوف ایتشدرد . تاریخ مذکورک قیمتی ارتدیران ماده مک باشلوجه سی ده ساده اسانله یازلسیدرد . بوراده پارلاق افاتلر ، طمطراقلی جمله لر ، شهرلر یوقدر . هر سطرده مؤلفک صاحب معلومات ومدتی اولدیفی ظاهرآ میدانده در .

جودت پاشانک تاریخندن برار صکره میدان انتشاره قونیلان خیرالله افندی بک تاریخی دخی شایان قیددر . بوتاریخ دخی یکی اصول تحریر اوزرینه یازلشدرد . فقط تاریخ مذکور مع التأسف دولت علیه مک ظهورندن یالکز ایکی عصرانی وقایعی احتوا ایدییور . بواکی عصرانی وقایع مک کوزل تنویر ایدلشدرد . تاریخ مذکورک قیمتی ارتدیران ماده مؤرخ مشارالیه تاریخ عثمانی وقایعی تاریخ عمومی یعنی اوروپا تاریخی وقایعیه برابر یوروئمی که بوضوطله قلمه النان تاریخ عثمانی ده برنجی دفته اوله رق کورولشدرد .

سلطان عبدالعزیز دورنده سالف الذکر ایکی تاریخندن مامدا دیگر تاریخلر دخی میدان انتشاره قونلیدی معلوماتدر . فقط بوتاریخلر مدرسه ومکتبلرده تدریس ایچون قلمه الئشدرد . پادشاه مشارالیه حضرتلرینک خلفی متعاقب دولت علیه مک اداره سننده مشروطیت وضع اولوندیفندن بوندنصکره مطبوعات عثمانیه ایچون احوال عمومی مک مسامد اوله جفی حساب ونخمن ایدلشدی . ههات که ! اولله اولمادی . دور سلطان عبدالحمیده مطبوعات اوزرنده کی تضییق معلوم اولدیفندن بز اوجهتک تفصیلاتندن صرف نظر ایدییور شوقدر وارکه دور مذکورک مبادیسنده مطبوعات بر درجه به قدر مرست ایدی . بواحوالندن بالاستفاده تاریخنده بدطولاسی بولنان برقاچ ذات مکتبلرده تدریس ایچون برقاچ تاریخ وجوده کتوردیلرکه بوازلردن اک ایوسی مراد بکک تاریخ عمومی سیدر .

مراد بکک تاریخ عمومی کک اسلوب تحریر وکرکسه اصول ترتیبی وجهله اوروپا مکتبلرنده وبالخاصه آلمان وروس مکتبلرنده قبول اولنان سیستمه یازلشدرد . بواصول محسناتی ، از افاده ایله وقایعک روحنی طلبیه افهام وبرده حکمت تاریخندن چیقاریلان حقیقتلری طلبیه مک ذملرنه قولایافله یرلشدیرمکدر . مراد بکک تاریخی بومقصده ایجه خدمت ابتدیی معلوماتدر . مکتب ملکیه ده تدریس اولنه کان بوتاریخ دولت علیه ایچون خیلی منورالافکار ذوات یتشدیرمشدرکه بوطلبه الیوم مراتب دولته مهم موافقی اشغال ایتکده در .

تموز انقلابنک ممالک محروسه مک احوال عمومی سنه اجرا ابتدیی تأثیر معلومات . بوانقلاب مات عثمانیه مک معیشت عمومی سننده جدی انقلاب وجوده کتوره رک مات عثمانیه به یکی حیات بخش ایشدی کی کی احوال اجتماعیه وبالخاصه مطبوعاتمه اجرای تأثیر ایتکدن کیرو طورمهدی . اوتاریخندن

اعتباراً مطبوعات بر درجه به قدر سربست فکر بویکه ، مناقشه فکریه به بولونمغه حق قزاعش اولدی . بوحالك نتیجه سی اوله رق مؤرخلر من یگی اثرلر وجوده کتوردیلر . والای کتورسیورلر . بالخاصه انقلاب مذکور دنصکره ملتیزک منورالافکار طقنده تاریخ عثمانی ک روحنه خقیقه واقف اولق هوسی اویاندی . اهلین انقلاب متعاقب دور استبداده یازلمش فقط ممالک محروسه ده نشری ممکن اولمایوب خارجیه انتشار این اثرلر ، تاریخلره هجوم ایتیلر . براز صکره داخله دخی متعدد وقایعه دائر تاریخلر ، رساله لر نشر اولوندی . بو طریقده ایدیان غیرت از زمان ایچنده بک بیوک نتیجه لر اعطا ایتدی . عثمانی تاریخیه جدی خدمت ایتک اوزره بر « تاریخ اجمعی » وجوده کتورلدی .

مع هذا شوراسی ده طوغریدرکه شمعی به قدر اورتیه قونیان اثار اراسنده تاریخ عثمانی بی اطار افلیجه احاطه ایدن بک بر اثر بوقدر . بونلرک اکثریسی بروقه به طائد اولوب وقعه مذکورده بی ابو فنا تنویر ایدیور . ایچلریده وقیله اداره دولته بیوک مقامی مثلاً مقام صدارتی اشغال ایدن ذوات طرفندن قلمه النان اثرلر دخی وارددر بواثرلرک اهمیتی هیچ بروقت انکار اولمه ماز . مع هذا بونلر تام معناسیله تاریخ دکلدلرله ایچلریده یالکیز مراد بک صرحوم سالف الذکر مقصدی وجوده کتورمک ایچون چالیشدی . فقط بوذات دخی وضع اولنان مقصده موفق اولمه دی تاریخنی اتمام ایدله دی . یاری قالدی .

« تاریخ ابوالفارق » دور مشروطیته یازلمشدر . بوندانطولانی مؤرخ اولان ذات ، قلمی سربست بورومشدر . تاریخ عثمانی بک متعدد دورلرینی و برجوق مسائل حقنده عریض و عمیق تدقیقانه بولونمیش و شمعی به قدر بیان فکر ایتدی ممکن اولمایان بعض سیالر حقنده سربست و آجبق اوله رق بیان فکر ایتمدرکه بوراده صرف اولنان فکرلر قبول ایدلمدیکی حالده بیله برفکر اولوب حالصانه ابراز بیورلدینی ایچون شایان تقدیردر .

مع هذا ابوالغازوق تاریخنده بعض ذوات حقنده صرف اولنان فکرلر غایت سرد و شدید اولدینی ادعا ایدنلر وارددر . بزه قالیسه بواضا یا کاش و حقیقه مستند دکلدلر . بوراده صرف اولنان فکرلر شمعی به قدر بعض ذوات ایچون تاریخ عثمانی ده قبول اولنان فکره مغایردر . بوراسی طوغری اوله بیایر . بونلر ایچون مقبوله دخی بک ، من . فقط تاریخ هرکسک خوشنه کیمه سی ایچون یازبله ماز . خصوصاً اشریاتک سربست بولوندینی مملکتده بر مسئله ، برسیا حقنده مختلف فکرلر اوله بیایر . و حتی دیه بیلیزکه اولمالیدرده ! چونکه تاریخی سیالر خفنده فکرلر بربرلرینه مخالف اولدینی حالده حقیقت میدانه حقیقه قدر . بونداناعدا تاریخمزه بیوک و مقدس طانیلان ذواتک بیوک افعال و مقبول حرکتلری اولدینی کی هیچ ده بو ذواتک طینت و اخلاصده مقبول اولمایان و مملکته بیوک ضررلر اعطا ایدن و احواله غیری مطلوبه سی بولنق احتمالی دخی وارددر . انسان هیچ پردورده از هر جهت کامل یارادبله مشدر . مؤرخ اولان ذات بوایکی جیتی نظر ملاحظه به المی مجبوردر .

دور مشروطیته بزده حمد اولسون یکی ، وکتج مؤرخلر بشمکه باشلامشدر . بونلرک برنجیسی احمد رفیق بکدر . رفیق بک باشند نهایت قدر تاریخ عثمانی بی یازمه یور منفرد دور و وقایعی تنویره چالیشور « کوپرلیلر » « قادیزلر سلطی » بومقصدی حسن صورتله ابقا ایتمدر . رفیق بک

اثر لربنك قيمتي ارتدیران ماده ده اثر لربنك غایت موافقی بر صورتی یازلمنی و برده زمین ایچون اتخا
اولان موادك خوش وفاء ایچون لذتله اوقونه حق وقاعدن انتخاب ایدلسیدر .

شو صوك درت بش سنه طرفنده ضایعمن شو تاریخلردنمعدا اپی اثر میدان انتشاره قونیا مشدر .
بولری شوراده تعداد اتمك لزوم سزدر . یالکیز مجرت مشروطیت اداره سی ماه سنده وجوده کنوریلان
« تاریخ انجمنی » بالخاصه تاریخه طائد مواد ایله مشغول اولانلردن انجمن مذکور حتمده بران تفصیلا
کیریشمك احوال ضروریه ندر ظن ایدر .

دیه بیلیرکه زده باشقه مملکتلرده اولدیفی کی « تاریخ انجمن » هئتنك تشکیل طبیعتله وجوده
کلشدر . مشروطیت دصکره بویه بر مؤسسه نك وجودینه احتیاج مس ایتدی ضروری ایدی . چونکه
تاریخ هائی ایچون لازم کان وثائق طویللامق ، شخصه دکل بر مؤسسه یه طائد مسئله ایدی . حقیقت
حاله اویله اولدی . مع هذا جنتمکان سلطان محمد رشادك ارزوی شاهانه سی یعنی کندی زمانده مکمل
بر تاریخ وجوده کتورلمسی ارزوسنی بواشك تسریعنه خدمت ایتش اولدی .

هرنه ایسه ! حسین حلمی باشانك صدارتنده بویه بر انجمن وجوده کتورلدی . شو قدر وارکه
انجمن مذکور اپی سنه ایسه باشلادیفی حالده مطلوب اولان مقصد حاصل اولدی دینیه مرسته ده بویه
بر مؤسسه نك داغلامه یوب قلمه سی استقبال ایچون اولسون تاریخ مجلرینه پك بیوک امیدلر ویرمکه
اولدیفی انکار اوانه ماز .

« تاریخ انجمن » ك افکار عمومیه نك ارزوسنه موافق ایش کورمکیکنه کتجه بر خصوصك
اسباب حقیقیه سی انجمنك تأسیسندن امید ایدیلان مقصد یا کایش وضع اولدیفنه معتمد صاف الذکر
انجمنندن مکمل بر تاریخ هائی وجوده کتورمك طالب اولونیور . حاله که بر انجمن بوارزوبی هیچ
بروقت وجوده کتوره من . چونکه انجمن بر جوق اعضادن عبارت بوانه جفی جهتله هراعضا نك متنوع
وقایع تاریخیه نظر و ملاحظه لری بشقه بشقه اوله جفی محقق اولوب بریسنك مطالعه و محاکمه سی دیکرینه
اویاناز و توحید فکر اتمك ممکن اوله ماز .

بو حقیقت اورویاده پك جوق زماندنبری بیانمش اولدیفی جهتله اوراده تاریخ ونفی انجمنلرك
وظائف تاریخ و آثار یازمقی دکل ؛ یازلمه حق اثرلره وثیقه ل طریلامقدن عبارت قالیر . انجمنلر ، الله
ایدلسی ممکن اولان اوراقك جمعنه چاپشدر . دولتك رسمی خزینه سنده کی اوراقی مطالعه و تدقیق اتمك
ایچون حکومتن مساعده طالب ایدر . ایجاب ایدرسه اونه کینك بریکنك الارنده بونان اوراق صافون
آلیر . مؤرخینه ممکن اولدیفی قدر تسهیلات ویرمك ایچون کتبخانه ل تأسیس ایدر وسائر وسائر
برکی خدمتلرده بولنور .

واقعا زده تشکیل اولان انجمن دخی بوکی حرکتده بولونمق ایچون نشیبت ایتدی . فقط بو طریقده
ایدیلان غیرتله نتیجه سز قالدی . ودها طوغریسی مطلوب اولان نتیجه یی ویرمه دی . بوکا سبب اولان
احوال ، بشقه برشی اولمایوب انجمنك صورت تشکله کوریلن بعض احوال غیر مطلوبه ایله حرکت
ایچون انجمنك چیزدیکی خطاك یا کایش بوله ضایعمندن ایلر کایدیکنه معتمد .
شویله که :

زده اونه دنبری برقاعده واردرکه بوده حکومت طوغریدن طوغری به طاید اولمایوب محضا منافع
عمومیه ایچون تشکیل اولان مؤسسه لری بیه طوغریدن حکومتك تحت مراقبه سنده بولنیرمق

ارزوسیدر . حکومت مقصد مذکور ایچون یکی مؤسسه به رئیس اولاق اوزره کندی مأمورلندن
ویا خود دوات خدمتنده معروف بولنان بر ذاتی تعیین ایدرک تشکیلات مذکوره بی نظارت التند
بولونیدر .

حالبوکه بوی تشکلات ، دور استبداده ممکن اولسه بیله دور مشروطیتده برچوق احوالده
موافق اوله میه جفی نجارب ایله ثابتدر . بالفعل موقع اجرایه کتورلدیکی حالده مؤسسه مک عموم
حرکتده سکتده ویرلدیکی دفعانله کورلشددر . بالفرض بوکوف بزمه موجود تاریخ انجمن هیئتیه اله اله .
مؤسسه مذکوره مک اعضای بولمق شرفی ، تاریخ عثمانی ده از چوق چالیشانلر اثرلر وجوده کتورل
بالجمله عثمانلرک حق ایکن بوم حاضرده برچوق مؤرخلرک خارجیه قالدینی کورولشددر . طاقا انجمن
مذکور برقچ ادمه منحصردر . انجمنه داخل اولاق ایچون تاریخده چالیشمق کافی دکدر . اولمک
بوی توجیه و طرفدارانی دخی قازانق لازمدرکه بواحواله ، سربست بر مؤسسه ایچون هیچده مطلوب
اولان احوال دن دکدر . بوخصوصده ده چوق شی سوبله بیایرسده بعض ملاحظانه بناء سوزی
ایلرویه کتورمک موافق دکدر . ظن ایدرم .

فکر طاجرانده قایرسه بزم تاریخ انجمنه کمال موقوفیه ایش کورمه سنه مانع اولان ماده مک
ایکنجیسی ده هیئت مذکوره مک کندی خط حرکتی ایچون برپالان حرکتده مالک اولامسیدر . هیئت
مذکوره کلبشی کوزل چالیشور تاریخ انجمنی بزمه ای زماندیری تأسیس اولونیدینی حالده هیئت مذکوره مک
نه ابطه مشغول اولدینی لایق وجهله اکلاشیامه بور واقعا اورنده بر مجموعه نشر اولونیدیور . فقط بوهمت
کافی میدر ؟ الارنده بولنان دولتمک خزینه اوراق تنظیم وتصنیف ایدلشددر ؟ اصل مسئله بوراده در .
ایدلده ایسه نه دن ایدله بور ؟ هیچ اولمازمه بواوراق کوزله محافظه ایدیایورمی ؟ انجمن بومواده
دائر اده صره معلومات ویرسه ایدی برچوقلری بمنون ایده جکاری شم سزددر . شمیدی موجود اولان
احوال ایسه برچوق روایتلرک تأییدینه خدمت ایدیورکی بوروایتلر کچلرده مطبوعانه دخی عکس
ایدرک ای کورواتی بی موجب اولدینی معلومدر

برصوکسوز اولاق اوزره شوی ده سوبله بلم که بزم فکر مزجه تاریخ عثمانی انجمنی حاضرده اولدینی
کی اوله برقچ ذواته منحصر قالمه یوب تاریخه انتساب واز چوق تاریخمک تنویرنه چالیشانلر ویا خود
چالیشمق ایسته بن بالجله عثمانلرله حصر ایدلایددر . اعضا مک انتخابی سربست وبالجله عثمانلی مؤرخلری
بواختابه اشتراک ایتلایددر . حکومت ، ودها طوغریسی معارف نظارتی عموم مؤرخین و تاریخ شناسلری
برکزه دعوت ایتلکه اکتفا ایدرک اعضا ، رئیس و دیگر مأمورلرک انتخابانی بولنره حواله ایتلایددر .
بشقه برشیته قاریشاملیدرکه اورنده کی الناسلر ، طرفدارانلر قالفسون . فکر طاجرانده قایرسه بویله
بر حرکت ، بوکون مالک بولونیدیفمن مشروطیتده تمامیه موافقددر

احمد صائب